

ZET ALLE GRAAIERS EEN NEUS

VEROVER
DE STAD

gent.pvda.be

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

6. STAD ZONDER GRAAIERS

Het Optima-schandaal, Publipart en de fratsen van Geert Versnick laten diepe sporen na. Gent blijkt doordeseemd van oude politieke cultuur en een ons-kent-ons-mentaliteit waarbij belangrijke beslissingen niet in de gemeenteraad genomen worden, maar ver van de schijnwerpers, in business-lounges en op VIP-events. We zetten grendels op de verloning van politici. Wie verkozen wordt als gemeenteraadslid of schepen hoort er geen betaalde mandaten in private of beursgenoteerde bedrijven op na te houden. We richten een officiële Transparantiewaakhond op, houden een lobbyregister bij en maken de lonen van politici bekend. We vervangen intercommunale structuren door stedelijke nutsbedrijven onder democratische controle, met burgers aan het roer. We maken een einde aan belangenvermenging en vriendjespolitiek, en geven de stad terug aan de burgers.

WAT WE WILLEN

EEN. GEEN BETAALDE MANDATEN VOOR POLITICI

- Verkozen politici mogen er geen betaald mandaat opna houden in bestuursraden van private of beursgenoteerde bedrijven.
- Schepenen die omwille van hun ambt zetelen in intercommunales of andere publieke instellingen doen dat voortaan onbezoldigd.
- We voeren een afkoelingsperiode van vijf jaar in voor politici die overstappen naar de privé.

TWEE. EEN OFFICIËLE TRANSPARANTIEWAAKHOND

- We richten een officiële Transparantiewaakhond op die gesjoemel onderzoekt en waakt over het correct beheer van publieke middelen.
- Het bureau controleert ook of externe firma's die een contract hebben met de stad niet met sociale dumping werken en of ze filialen hebben in belastingparadijzen. Dat wordt voortaan onmogelijk.
- Elke ambtenaar en stadsbewoner kan via een 'ethische brievenbus' een klacht over belangenvermenging of gesjoemel indienen. Klokkenluiders krijgen bescherming.

DRIE. HOU LOBBYISTEN IN HET OOG

- We houden een verplicht, publiek register bij van alle contacten tussen het stadsbestuur en het bedrijfsleven.
- We maken het vermogen en de verloning van politici openbaar, net zoals in Zweden.
- We maken de vergoedingen van de directiecomités van Sogent en andere gemeentelijke bedrijven en bestuursstructuren publiek. De verloning wordt ook gemotiveerd.

VIER. DEMOCRATISCHE BURGERBEDRIJVEN

- We roepen de carrousel van politieke benoemingen een halt toe.
- We vormen intercommunales en stedelijke nv's om tot publieke burgerbedrijven, onder democratische controle.
- We stellen de bestuursraden van stadsbedrijven open voor vertegenwoordigers van gebruikersorganisaties, sociale organisaties en verkozen burgers.

VISIE

EEN. GEEN BETAALDE MANDATEN VOOR POLITICI

Als er één les is die we moeten trekken uit het Optima-debacle, dan wel dat we beter waterdichte schotten inbouwen tussen de politiek en big business. Dat Geert Versnick, de fixer van Open VLD, jarenlang ongestraft mocht bijkluilen als bestuurder bij Optima, tart alle verbeelding. Versnick werd hét symbool van de belangenverstrengeling tussen een bepaalde politieke elite en de wereld van het grote geld. Na zijn roemloos ontslag uit de Gentse politiek, na het zoveelste schandaal, keerde Versnick terug als bestuurder bij het gasbedrijf Fluxys, waar Daniël Termont voorzitter is.

Die schaamteloze draaideur tussen politiek en bedrijfsleven willen we dichtlassen. Waarom voeren we geen duidelijke, transparante regels in? Het moet voor gemeenteraadsleden en schepenen verboden zijn om er betaalde mandaten in private of beursgenoteerde bedrijven opna te houden. We schrijven dat in de deontologische code van de Stad Gent.

Dat Daniël Termont jaarlijks 26.000 euro bijverdient als bestuurder bij het beursgenoteerde gasbedrijf Fluxys, en Geert Versnick 35.000 euro schnabbelt als ondervoorzitter van Elia, dat is onzindelijk. Verkozen politici zijn verantwoording verschuldigd aan de bevolking en horen niet thuis in raden van bestuur van multinationals, beursgenoteerde bedrijven of banken. Wat is er mis met een consequent engagement voor de samenleving? We verbieden verkozen politici om voortaan nog van twee walletjes te eten.

We lassen een ontluizingsperiode in van vijf jaar, vooraleer ex-politici na hun afscheid uit de politiek een mandaat kunnen opnemen bij banken of bedrijven. Niemand gelooft dat multinationals ex-politici aan boord halen voor hun expertise en know-how. Wel voor hun uitgebreide adresboekje en wijdvertakte politieke netwerk. Een afkoelingsperiode van vijf jaar is geen overdreven luxe. Dat het Gentse stadsbestuur daarin het voortouw neemt: zou dat geen mooi signaal zijn?

TWEE. EEN OFFICIËLE TRANSPARANTIEWAAKHOND

De belangenvermenging en verwevenheid tussen Gentse politici en de vastgoedlobby is meer dan zorgwekkend. De Gentse politiek is diep dooraderd met een oude politieke cultuur van ons-kent-ons en wie-kan-ons-wat-maken.

Wij willen korte metten maken met de deals in achterkamertjes, restaurants en businesslounges. Transparantie is een voorwaarde voor democratie. Dat is de spirit van de lijst met 20 voorstellen voor een nieuwe politieke cultuur, die de PVDA officieel overhandigde aan de Gentse Optima-commissie.

We richten een officiële Gentse Transparantiewaakhond op, naar het voorbeeld van Barcelona. Het Barcelonese Oficina para la Transparencia y las Buenas Prácticas telt 56 personeelsleden die ervoor zorgen dat het beheer van publieke fondsen volledig wettelijk gebeurt.

Waarom is dat belangrijk? Omdat de stad een publiek gegeven is. Omdat de stad met publieke middelen gefinancierd wordt. Omdat de stad de plaats is waar mensen samen leven, wonen, werken zich bewegen en ontspannen, en de behoeften van de mensen bijgevolg centraal moeten staan. En dat is iets helemaal anders dan de belangen van vastgoedbaronnen, financiële holdings en speculanten.

Het bureau licht de contracten van de stad door om te kijken of er onregelmatigheden zijn, om te controleren of er niet met sociale dumping gewerkt wordt en om te zien of er geen contracten zijn afgesloten met firma's die filialen hebben in belastingparadijzen.

Wij willen een bureau dat het beheer van publieke fondsen van de stad controleert, dat aanbestedingsprocedures checkt, belangenconflicten uitsluit, en gesjoemel in de openbaarheid brengt.

We beschermen klokkenluiders en richten een anoniem meldpunt op waar ambtenaren en inwoners belangenvermenging en gesjoemel kunnen melden, naar het voorbeeld van de ‘ethische brievenbus’, *buzón ético* in het Spaans, in Barcelona.

DRIE. HOU LOBBYISTEN IN HET OOG

Het schepencollege mag in het bestuursakkoord dan wel beloven om “sterk werk te maken van pro-actieve informatieverstrekking”, in werkelijkheid is er van transparantie veel te weinig sprake. Uit de Optima-commissie blijkt hoe weinig transparant de besluitvorming over stadsontwikkeling en grote bouwprojecten wel niet is. Niemand weet waarover al die gesprekken tussen politici en bedrijfsleiders gaan. “Over zaken”, klinkt het keer op keer, maar niemand kan zich herinneren over wélke zaken.

Nochtans is dat simpel op te lossen. Hou een verplicht, publiek register bij van alle contacten tussen het stadsbestuur en het bedrijfsleven. Neem een expert van de bevoegde administratie mee, en zorg voor een transparant verslag. Niemand zegt dat het stadsbestuur niet met bedrijfsleiders mag spreken. Maar doe dat transparant, en zorg voor democratische controle.

In navolging van het Zweedse ‘offentlighetsprincip’ maken we alle officiële communicatie en bestuursbeslissingen en -documenten openbaar. Ook het vermogen en de lonen van politici plus alle inkomsten uit bijkomende mandaten maken we verplicht openbaar. Hetzelfde openbaarheidsprincipe voeren we in voor de vergoedingen van directiecomités van het Gentse stadsontwikkelingsbedrijf en andere gemeentelijke bedrijven en bestuursstructuren.

VIER. DEMOCRATISCHE BURGERBEDRIJVEN

De intercommunales van weleer – maatschappijen van openbaar nut, nutsvoorzieningen die zorgden voor water, stroom, verwarming en afvalophaling – zijn verworden tot bureaucratische holdings die steeds meer vervreemden van de bevolking. De raden van bestuur worden bevolkt met politici die soms verbijsterend weinig expertise hebben.

Na het Publipart-schandaal beloofde het Gentse stadsbestuur beterschap. In totaal werden mandaten in meer dan 60 instellingen herschikt. Maar van de beloofde ‘nieuwe politieke cultuur’ valt weinig te merken. De mandaten gingen in de meeste gevallen niet naar experts of onafhankelijke bestuurders, maar naar politieke vrienden uit het partij-apparaat. Vissen in eigen vijver dus. Zo kreeg Ludy Modderie, ex-ceo van Farys, van het stadsbestuur een lucratief zitje in de raad van bestuur van Luminus cadeau.

We willen breken met de benoemingscarrousel in de intercommunales. We vormen intercommunales en verzelfstandigde structuren om tot publieke burgerbedrijven, klaar voor de 21e eeuw. Stadsbedrijven en intergemeentelijke samenwerkingen die 100% publiek zijn, transparant, democratisch en streng gecontroleerd en die investeren in sociale, duurzame en nuttige dienstverlening.

In plaats van te privatiseren stellen we voor om de ingewikkelde intercommunale structuren te vervangen door publieke nutsbedrijven op maat van de stad en de mensen. Wij willen méér volwaardige publieke dienstverlening: voor betaalbare huisvesting, afvalophaling, kinderopvang, onderwijs, watervoorziening en de productie en levering van 100 procent groene, betaalbare stroom. Wat voor de hele samenleving van cruciaal belang is, moet je niet verpatsen aan de vrije markt.

In onze visie moeten publieke stadsbedrijven transparant en democratisch werken, als burgerbedrijven van en voor de bevolking, onder rechtstreekse democratische controle. Met een raad van bestuur die niet alleen

is samengesteld uit beroepspolitici, gepensioneerde kabinetschefs en geroutineerde dealmakers van de machtspartijen. Wij pleiten voor verkozen raden van bestuur, met gemeenteraadsleden, met vertegenwoordigers van gebruikersorganisaties en van het middenveld en met rechtstreeks verkozen burgers. Zodat alle engagement in de samenleving kan renderen: betrokken burgers, specialisten in ethisch beleggen, dossiervreters uit het middenveld, activisten uit klimaatorganisaties en armoedeverenigingen, mensen met een passie voor de stad en voor de publieke dienstverlening.